Igor Prigoda

Teie: 18.09.2019
Keskkonnaministeeriumile saadetud kiri
Meie: 22.10.2021 nr TO-JUH-6/245

Loode-Eesti rannikumere tuulepargi keskkonnamõju hindamise aruande avalikul väljapanekul esitatud tagasiside vastused

Allpool edastame vastused Teie 18.09.2019 Keskkonnaministeeriumile saadetud kirjas toodud tagasisidele. Kindlustamaks seda, et meie vastused osapoolte esitatud kommentaaridele ja seisukohtadele oleksid võimalikud sisulised ja ammendavad, on vahepealsel perioodil teostatud täiendavaid eksperthinnanguid ja analüüse, mille järeldused kajastuvad ka täiendatavas keskkonnamõjude hindamise aruandes.

Kommentaar nr 1: Ei ole arvestatud 08.08.2018 Riigikohtu lahendiga 3-16-1472.

Vastus: Viidatud Riigikohtu otsus on KMH aruandes välja toodud. Oleme teadlikud, et Hiiu maakonnaga piirneva mereala maakonnaplaneering on tühistatud tuuleenergia tootmise alade osas. Samas märgime, et muus osas on planeering kehtiv ning ka muude valdkondadega tuleb arvestada.

Kommentaar nr 2: Ca 300 m3 vundamentide mõju merepõhjale ja kaldaloodusele ei ole teaduslikult kirjeldatud ja mõju analüüsitud. Tulemuste tõlgendamisel on kohati üritatud tuulikutega kaasnevaid ohtusid ja negatiivset mõju kunstlikult pisendada (eriti Apollo, kus tuulikud kavandatakse linnukaitseala ja hüljeste püsielupaiga vahetusse lähedusse, lisaks asuvad need risti Hari kurgu ees, mis on üks Väinamere tihedama laevaliiklusega tee).

Vastus: Keskkonnamõju hindamise läbiviimisel on arvesse võetud kõiki asjakohaseid mõjutegureid, mõju on hinnanud oma ala pädevad eksperdid ning hindamisel on kasutatud tunnustatud hindamismetoodikat. Kas aruanne on asjakohane ja piisav, seda hindavad KeHJS kohaselt asjaomased asutused oma pädevusvaldkonnast lähtuvalt ning otsustaja.

Märgime, et tuulepargialasid ei kavandata linnustiku ning mereimetajate jaoks olulistele aladele. Kavandamisel arvestame ka laevaliiklusega ning teeme siinkohal koostööd Transpordiametiga.

ENEFIT GREEN AS
Lelle 22, 11318 Tallinn
Tel 5865 4999

Reg. kood 11184032
info@enefitgreen.ee
www.enefitgreen.ee

Kommentaar nr 3: Puuduvad andmed tuugenites kasutatava elegaasi ohtlikkuse kohta (on 23500 korda ohtlikum CO2st).

Vastus: Selgitame, et KMH aruandes käsitletavad tuulikud sisaldavad väävelheksafluoriidi (SF6) koguses ca 2 kg. Seda kasutatakse elektriseadmete lülitites elektrikaarte kustutamisele kaasaaitava keskkonnana. Tegemist on kõrge elektrilise vastupidavusega ainega, mis aitab vähendada isoleervahemikke. Tegemist on kõigist kasvuhoonegaasidest tugevaima gaasiga, mis tõepoolest soojendab teadaolevalt kliimat 23 500 korda rohkem süsihappegaasist.

Arvestades tuulikute arvu (187 tk alt 1 ning 107 tk alt 2 korral), siis tuulepargi peale kokku teeb see 220 kuni 380 kg. Keskkonda võib gaas pääseda lekete korra. Gaas paikneb hermeetiliselt suletud ja lekkekindlas süsteemis ning lekkimine välisõhku on minimaalne. Kalendriaastas lekib tuulikutest keskkonda hinnanguliselt vähem kui 0,1% gaasi. See teeb 22 kuni 38 kg tuulepargi peale kalendriaastas (CO2 ekvivalentides väljendatuna 5,02 t kuni 8,66 t CO2 ekv).

2018. aastal oli Eesti summaarne kasvuhoonegaaside (KHG) heitkogus ligi 20 miljonit tonni (19 974,14 kt) süsinikdioksiidi ekvivalenti, maakasutuse ja metsanduse sektori mõju arvestamata. Kavandatav arendusest tulenevalt suureneb see vähem kui 0,005 % aastas. Kasv on marginaalne. Olulist negatiivset keskkonnamõju kliimamuutustele elegaasist ei tulene. Arvestades ka SF6 võimalikke emissioone, on tuulepargist tulenev CO2 emissioonide vähenemine jätkuvalt üle 3 miljoni tonni ning mõju kliimamuutustele väheoluline positiivne.

Märgime, et uuemates tuulikutes kasutatakse keskkonnasõbralikumaid segusid (CF3I), samuti puhast õhku ning tulevikus elegaasi kasutamine lõpeb.

Täiendame KMH aruannet tuulikutes sisalduva SF6 osas.

Kommentaar nr 4: Hinnang sotsiaalmajanduslikele mõjudele on kallutatud. Analüüsitud ei ole Apollo madalikust lõunasse planeeritava tuulepargi visuaalset mõju, kuigi sinna jääb üks olulisemaid puhkealasid ja randu Hiiumaal (Tõrvanina, Kärdla).

Vastus: Tuulepargi visualiseeringud on tehtud ning visuaalset mõju hinnatud ka Tõrvanina ja Kärdla puhul (esimesel juhul Tarest laht, täpsemalt RMK Tõrvanina puhkekoht ning teisel juhul Kärdla sadam ja Sääre nina RMK puhkekoht). Vaadete asukohad määrati koostöös kohaliku kogukonna esindajaga. Nagu ka eelmises vastuses välja toome, siis keskkonnamõju hindamise läbiviimisel on arvesse võetud kõiki asjakohaseid mõjutegureid, mõju on hinnanud oma ala pädevad eksperdid ning hindamisel on kasutatud tunnustatud hindamismetoodikat. Kas aruanne on asjakohane ja piisav, seda hindavad asjaomased asutused oma pädevusvaldkonnast lähtuvalt ning otsustaja.

Lisame, et tänaseks oleme tellinud sotsiaal-majanduslike mõjude osas ka täiendava hindamise (Loode-Eesti rannikumere tuulepargi arendusega kaasnevate

sotsiaalmajanduslike mõjude hindamine, Civitta Eesti AS, 2020). Sotsiaal-majanduslik mõju vaadati üle kõikides asjakohastes vadkodades, sh hinnati täiendavalt visuaalset mõju (olemasolevate visualiseeringute põhjal). Täiendame KMH aruannet täiendava hindamise tulemustest lähtuvalt.

Kommentaar nr 5: Majanduslikud mõjud on ülehinnatud. Potentsiaalsete töökohtade kohapeal loomise selgitus on pinnapealne, ei ole toodud tööde iseloomu, kohapeal leiduva vaba tööjõu numbreid ega eeldatavat kvalifikatsiooni.

Vastus: Märgime, et täiendava sotsiaalmajanduslike mõjude hindamise raames vaadati üle ka mõju tööhõivele ja Hiiumaa majandusarengule. Sealjuures on detailsemalt lahti kirjutatud ka lisanduvate töökohtade osa. Täiendava hindamise tulemused mõju olulisuse osas majandusarengule mõnevõrra erinevad KMH aruandes olevast (täiendava hindamise kohaselt on mõju majandusarengule +1, KMH aruandes +2), siis näitavad siiski ka need majandusarengule tervikuna positiivset mõju. Korrigeerime KMH aruannet täiendava töö tulemustest lähtuvalt.

Kommentaar nr 6: Hinnang turismile avalduvale mõjule on küsitav, puuduvad viited allikatele, mis tõestaks turismi elavnemist seoses tuulepargiga.

Vastus: Viited kõikidele kasutatud allikatele sisalduvad KMH aruandes. Samuti on aruandes välja toodud, milles turismi elavnemine seisneb (nt huvi tuuleparkide ja nende külastatavuse vastu, mis omakorda avaldab positiivset mõju majutussektorile, vt täpsemalt KMH aruande ptk 5.12.2). Ka täiendav hindamine toob välja, et tuulepargi lisandumisega võib kaasneda turismi elavdamine seoses nt uute turismiatraktsioonidega tekkega (kalastus, sukeldumine, tuulepargi külastus, kalakasvatus jmt). Nagu ka eespool välja toome, siis hinnangu asjakohasust ja piisavust hindavad pädevad asutused ja otsustaja.

Kommentaar nr 7: Puudub mõjuanalüüs 08.08.2018.a Riigikohtu lahendile 3-16-1472, mida kohtulahend endast tegelikult tähendab ning kas antud KMHga on võimalik jätkata, arvestades, et muudetud on KMH sisendit- tuulikute arvu, võimsust, merekaabitrasside paiknemist jne.

Vastus: Teie viidatud Riigikohtu lahendiga on KMH läbiviimisel arvestatud. Sellele mõjuanalüüsi koostamine ei ole keskkonnamõju hindamise ülesanne.

Selgitame, et keskkonnamõju hindamise eesmärk on anda tegevusloa andjale teavet kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimalustega kaasneva olulise keskkonnamõju kohta. Keskkonnamõju hindamise aruande koostamise käigus täiendavate asjaolude ilmnemise korral võib põhjendatud juhul kõrvale kalduda nõuetele vastavaks tunnistatud keskkonnamõju hindamise programmist. Kui keskkonnamõju hindamisel on toimunud programmist kõrvale kaldumine, siis on vastavad põhjendused aruandes ka esitatud. Programmist kõrvalekaldumisega nõustumise või mittenõustumise kohta annab seisukoha otsustaja või asjaomane asutus.

Lugupidamisega,

(allkirjastatud digitaalselt)
Karmo Kõrvek

Meretuuleenergia arendusjuht
Enefit Green AS
karmo.korvek@enefitgreen.ee